

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ZWŁASZCZA

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Ze starego dowcipu wiemy, że ZWŁASZCZA różni się od wróbla miejscem przesiadywania (bo wróbel siada na oknie, a zwłaszcza na parapecie), ale co jeszcze wiemy o tym ciekawym stworze językowym?

Ano wiemy na przykład, że zasiedla polszczyznę mniej więcej od XV w. i że dawniej nie był tak lubiany jak dziś, w tych samych kontekstach pojawiały się raczej słowa: osobliwie, najwięcej (nawięcey), ile, w szczególności. Wiemy też, że ZWŁASZCZA nie narodziła się u nas, tylko – jak wiele innych „śmiesznych” słów – przybyła z czeszczyzny (powiedzcie CZESZCZYŻNA siedmiokrotnie, tak by zmieścić się w trzech sekundach).

W staropolszczyźnie ZWŁASZCZA miała nieco inną postać, bliższą czeskiego oryginału: zwłaszcza – od dawnego czeskiego zvláště. To czeskie zvláště pochodzi natomiast wprost z prasłowiańskiego wyrażenia *jъz volsti ‘z włości, z posiadłości’. Jak znaczenie ‘z włości’ przeszło w znaczenie ‘szczególnie, przede wszystkim’?